

waterschap
**Hollandse
Delta**

waterschap **Hollandse Delta**

3^e begrotingswijziging 2024

Foto: Gemaal Johannes Vis te Dordrecht

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Resultaat 3 ^e begrotingswijziging 2024	4
2.1	Waterveiligheid	6
2.2	Voldoende en Schoon Water	8
2.3	Waterketen	11
2.4	Wegen	15
2.5	Bestuur en Organisatie	18
2.6	Algemene dekkingsmiddelen	20
3.	Financiële realisatiegraad investeringen	22
4.	Bijlagen	24
4.1	Aansluiting begroting 2024 en beginstand 3 ^e begrotingswijziging 2024	24
4.2	Reserves en voorzieningen	25

1. Inleiding

Door middel van de 3^e begrotingswijziging wordt de begroting 2024 aangepast op basis van de meest actuele inzichten, waarbij de voorgestelde mutaties gebaseerd zijn op de verwachtingen voor het einde van boekjaar 2024.

Bespreking in de november 2024 Commissies en VV

Normaliter, en dus ook in 2024, staat de 3^e begrotingswijziging van het jaar gepland ter bespreking en besluitvorming in de laatste VV vergadering van het jaar. Vanwege de huidige wisselwerking tussen de 3^e begrotingswijziging 2024 en de Programmabegroting 2025 heeft het college besloten om beide producten in dezelfde VV vergadering van 2024 ter bespreking en besluitvorming voor te leggen. Hierdoor is de 3^e begrotingswijziging 2024 verplaatst naar de commissies en VV in november 2024. Met deze verplaatsing is het mogelijk om integraal het debat te voeren over de voortgang in 2024 en de activiteiten voor 2025.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het financiële resultaat voor heel WSHD weergegeven. Ook worden de mutaties op zowel de exploitatie als de investeringen per programma toegelicht. Investerings met een mutatie van meer dan € 1,0 miljoen zijn met een afwijkende kleur (oranje) vermeld in de tabel. De financiële realisatiegraad wordt, inclusief toelichtingen, weergegeven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de (niet-vertrouwelijke) bijlagen, waaronder de mutaties op de reserves.

2. Resultaat 3^e begrotingswijziging 2024

De mutaties in de begroting leiden tot een resultaat van € 4,2 miljoen (nadeel) ten opzichte van de gewijzigde begroting. In onderstaande tabel is in kolom 'Begroting na bijstelling' het geprognosticeerd resultaat per programma opgenomen, de mutaties van de 3^e begrotingswijziging staan in kolom 'Bijstelling begroting'.

Alle bedragen in de tabellen van deze 3^e begrotingswijziging zijn afgerond (bedragen x € 1 miljoen). Dit leidt in enkele gevallen tot afrondingsverschillen.

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Waterveiligheid	23,0	24,3	19,1	25,7	1,4	N
Voldoende en Schoon Water	63,3	62,3	40,0	62,3	0,1	N
Waterketen	89,6	92,3	66,1	91,1	-1,2	V
Wegen	13,8	13,5	5,7	13,0	-0,5	V
Bestuur en Organisatie	27,6	28,0	16,3	26,3	-1,7	V
Dekkingsmiddelen	-204,2	-209,9	-208,3	-204,6	5,3	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	13,0	10,4	-61,0	13,8	3,4	N
Toevoeging aan reserves	0,3	2,3	2,3	2,3	0	
Onttrekking aan reserves	-13,3	-17,3	-12,4	-16,6	0,7	N
Saldo van baten en lasten na bestemming	0	-4,6	-71,1	-0,5	4,2	N

Tabel 1. Resultaat 3^e begrotingswijziging 2024

Exploitatie

De belangrijkste mutatie heeft betrekking op het programma Dekkingsmiddelen (hoofdstuk 2.6). Bij de belastingen is sprake van een nadeel van € 5,5 miljoen. Om de belastinginkomsten aan het juiste jaar toe te rekenen berekent belastingkantoor SVHW jaarlijks de omvang van de belastingaanslagen die nog opgelegd moeten worden. Per eind 2023 was sprake van nog op te leggen aanslagen van € 9,4 miljoen: € 3,4 miljoen over 2022 en € 6,0 miljoen over 2023. Wij hebben geconstateerd dat de post gedurende 2024 slechts zeer beperkt leidt tot het opleggen van aanslagen.

SVHW heeft 8 oktober jl. per brief aangegeven dat sprake was van een fout in de berekening van de nog op te leggen aanslagen per eind 2023. De oorzaak hiervan is dat bij de berekening van de nog op te leggen aanslagen gerekend is met het verkeerde tarief. Het tarief voor binnendijs is gehanteerd in plaats van het tarief voor buitendijs. En vice versa. Het tarief binnendijs is 4x hoger dan het tarief buitendijs. De omvang van de fout bedraagt tussen € 5 miljoen en € 6 miljoen. De bedragen zijn onder voorbehoud. De accountant van SVHW zal tot een herziening van de jaarverantwoording 2023 komen. Pas daarna kunnen de bedragen definitief worden opgemaakt. In deze begrotingswijziging wordt uitgegaan van een bedrag van € 5,5 miljoen, waarvan € 5 miljoen betrekking heeft op de Watersysteemheffing en € 0,5 miljoen op de Wegenheffing. De VV is reeds geïnformeerd via een mededeling in de VV van 9 oktober jl. en de VV mail van 11 oktober jl. Genoemde mutatie is opgenomen in hoofdstuk 2.6.

SVHW heeft verder aangegeven dat er in de jaarverantwoording over 2023 een verschuiving heeft plaatsgevonden tussen de Wegenheffing en de Watersysteemheffing. Deze verschuiving bedraagt circa € 0,9 miljoen en wordt via deze begrotingswijziging gecorrigeerd (correctie van tariefegalisatiereserve Wegen naar tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing). De verschuiving is verwerkt in het overzicht van de reserves (hoofdstuk 4.2) en heeft geen gevolgen voor het resultaat 2024.

Investerings

Zoals reeds mondeling medegedeeld in de VV van 9 oktober jl., daalt de realisatiegraad ten opzichte van zowel de oorspronkelijke als de bijgestelde begroting. De daling zit met name in de programma's Waterveiligheid en Wegen. De grootste oorzaak is vertraging bij het uitvoeren en inplannen van de werkzaamheden. Voor nadere toelichting zie hoofdstuk 3, financiële realisatiegraad investeringen.

De verschillen per programma voor zowel de exploitatie als de investeringen worden in de volgende paragrafen toegelicht.

2.1 Waterveiligheid

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten	01.10 Preventie (1e laag)	25,1	25,7	20,2	26,7	1,0	N
	01.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	0,1	0,1	0,0	0,1		
	01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	0,3	0,3	0,1	0,2	-0,1	V
Totaal Lasten		25,5	26,1	20,3	27,0	0,9	N
Baten	01.10 Preventie (1e laag)	-2,5	-1,8	-1,2	-1,3	0,5	N
	01.20 Ruimtelijke inrichting (2e laag)	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0		
	01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0		
Totaal Baten		-2,5	-1,8	-1,2	-1,3	0,5	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming		23,0	24,3	19,1	25,7	1,4	N
Toevoeging aan reserves		0,2	0,2	0,2	0,2	0	
Onttrekking aan reserves		-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		22,0	23,3	18,2	24,7	1,4	N

Tabel 2. Exploitantiebegroting Waterveiligheid

De wijzigingen op het programma Waterveiligheid resulteren na bestemming in een nadeel van € 1,4 miljoen. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

- Voor de verkenningsfase van Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen is in de 2^e begrotingswijziging (Burap) een aanvullend budget toegekend van € 0,7 miljoen. Inmiddels is gebleken dat in 2024 nog € 0,35 miljoen extra nodig is om deze fase af te ronden (nadeel € 0,35 miljoen). Dit bedrag bestaat uit meerwerk kosten rondom de MER en het voorkeursalternatief. Tegenover de meerkosten staat wel dat de scope van de opgave in kilometers is gereduceerd van 12,6 km naar 5,5 kilometer, wat uiteindelijk een grote kostenbesparing in de realisatiefase tot gevolg heeft.
Het opstellen van het plan van aanpak voor de planuitwerkingsfase wordt afgerond in 2025. Mogelijke zienswijzes afkomstig uit de MER-procedure kunnen in 2025 nog leiden tot extra kosten in de verkenningsfase, hier is momenteel nog niets over bekend. In de 1^e begrotingswijziging 2025 zal het benodigde budget worden aangevraagd;
- Op normtraject 17-3 (Oostdijk–Donkersloot–Oostmolendijk) is vertraging ontstaan door onvoorziene, maar constructieve gesprekken met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) over het concept plan van aanpak voor de verkenningsfase. In deze gesprekken wordt ingegaan op de principes van de hoogte van de voorbereidingskosten afgemeten tegen de versterkingsopgave in kilometers. Door deze gesprekken kan het plan van aanpak niet meer officieel in 2024 ingediend worden bij het HWBP en starten de werkzaamheden van de verkenningsfase ook niet meer in 2024. Aan de lastenkant wordt budget van € 0,1 miljoen doorgeschoven naar 2025 (voordeel € 0,1 miljoen). Doordat de subsidiebeschikking pas in 2025 wordt afgegeven, worden de baten in 2024 bijgesteld naar € 0 (nadeel € 0,5 miljoen);
- Het aansluiten van de noodstroomvoorziening voor het Waterschapshuis en de bijbehorende werkzaamheden zullen in 2025 worden uitgevoerd (voordeel € 0,1 miljoen);

- De bijstelling van het bedrag van de solidariteitsbijdrage HWBP is bekend geworden na Prinsjesdag 2024, € 0,6 miljoen nadelig. In het weerstandsvermogen is het risico benoemd met betrekking tot afwijkingen op deze bijdrage;
- Herstel van schade door graverij van bevers zorgt voor extra lasten van € 0,1 miljoen (nadeel). In het weerstandsvermogen is het risico benoemd met betrekking tot schade door graverij door bevers.

Met betrekking tot het nadeel van de solidariteitsbijdrage HWBP en herstel schade door graverij van bevers wordt voorgesteld bij de jaarrekening 2024 een beroep te doen op het weerstandsvermogen, afhankelijk van het daadwerkelijke resultaat over 2024.

Investerings

Waterveiligheid	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
7202100320 Versterken drie regionale waterkeringen	LOPEND	sep-2019 jun-2024	sep-2019 dec-2024	Tijd: Bestuurlijke deadline schuift door naar 31 december 2024. Uitvoeringswerkzaamheden en herstelwerkzaamheden zijn uitgevoerd. Komende periode wordt de eindopname gedaan, hierna kan het project worden afgesloten.

Tabel 3. Investerings Waterveiligheid

Foto: Springertduinen te Ouddorp

2.2 Voldoende en Schoon Water

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten	02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	39,7	39,9	24,4	40,9	1,0	N
	02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	18,1	17,4	11,9	17,2	-0,2	V
	02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	8,4	8,2	5,9	8,3	0,1	N
Totaal Lasten		66,2	65,5	42,2	66,4	0,9	N
Baten	02.10 Basisinricht watersysteem/Basiswaterkwal	-1,8	-2,1	-1,3	-2,7	-0,7	V
	02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	-0,9	-0,9	-0,6	-1,0	-0,2	V
	02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3		
Totaal Baten		-2,9	-3,2	-2,2	-4,1	-0,8	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming		63,3	62,3	40,0	62,3	0,1	N
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves		-6,7	-7,1	-3,7	-7,4	-0,3	V
Saldo van baten en lasten na bestemming		56,6	55,2	36,3	55,0	-0,2	V

Tabel 4. Exploitatiebegroting Voldoende en Schoon Water

De wijzigingen op het programma Voldoende en Schoon Water resulteren na bestemming in een voordeel van € 0,2 miljoen. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

- Begin 2024 heeft een versnelling plaatsgevonden in het uitzetten van de deelonderzoeken van het Onderzoeksprogramma Brielse Meer. Over 2024 is daardoor een hoger uitgavenpatroon gerealiseerd (nadeel € 0,1 miljoen). Voor het Onderzoeksprogramma Brielse Meer is een subsidie toegekend; dit leidt tot een verhoging van de baten (voordeel € 0,1 miljoen);
- In 2023 is schade aan de duiker onder de N217 te Heinenoord ontstaan. Waterschap Hollandse Delta heeft hierdoor in 2024 extra kosten gemaakt om de werking van het watersysteem in het achterliggende gebied te borgen (nadeel € 0,2 miljoen). Deze kosten, inclusief de doorberekening van interne uren, worden verhaald op de provincie Zuid-Holland (€ 0,2 miljoen voordeel);
- De lasten op het baggerprogramma zijn toegenomen (nadeel € 0,8 miljoen). Dit is het resultaat van een aantal plussen en minnen. De hogere kosten binnen de diverse projecten worden o.a. veroorzaakt door: extra kosten voor de afzet van de bagger als gevolg van de gemeten hoge chloridewaardes in de bagger, onvoldoende ruimte om de bagger op de kant te zetten en aangetroffen verontreiniging in de bagger (grind). Tevens zijn er extra baggerwerkzaamheden uitgevoerd als gevolg van knelpunten in de doorstroming en volgen er extra werkzaamheden uit het nieuwe handelingskader beschoeiingen. Lagere kosten dit jaar zijn er als gevolg van de geactualiseerde planning van de waterbodemonderzoeken bij Aquon, waarbij een aantal onderzoeken is doorgeschoven naar volgend jaar;
- Voor het baggerprogramma is er een toename van baten van € 0,5 miljoen (voordeel). Dit o.a. als gevolg van de keuze van de gemeente Rotterdam om de bagger niet op te kant te zetten, maar af te voeren;
- Als gevolg van deze wijzigingen in de baten en lasten op het baggerprogramma wordt een extra onttrekking gedaan van € 0,3 miljoen euro uit de bestemmingsreserve Baggeren;

- De afgelopen jaren hebben een grote variatie in neerslagpatroon in de herfst laten zien. Dit maakt het ingewikkeld om een prognose te maken van de omvang en de daarbij komende kosten van het energie- en brandstofverbruik van de gemalen, stuwen en inlaten. Het verwacht energie- en brandstofverbruik bij een gematigde neerslagpatroon en de toename in energieprijzen brengen een geprognostiseerd financieel nadeel met zich mee van € 0,1 miljoen. Er volgt nog een eindafrekening aan de hand van het daadwerkelijke energieverbruik. Verwacht wordt dat (een deel van) de eventuele kosten bij een hoger neerslagpatroon opgevangen kunnen worden binnen het programma;
- De kapitaallasten zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde rente, dit betreft een voordeel op de lasten van € 0,3 miljoen.

Investerings

Voldoende en Schoon Water	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
7103100377 Vervanging Beschoeiingen 2024	LOPEND	jan-2024 dec-2024	jan-2024 dec-2025	Tijd: Een deel van de te vervangen beschoeiingen wordt in 2025 uitgevoerd als gevolg van nog te verkrijgen overeenstemming met een perceeleigenaar.
7103100393 Vervanging Duiker 2024 HoO	LOPEND	mei-2024 dec-2024	mei-2024 dec-2024	Financiën: Het krediet is naar beneden bijgesteld naar aanleiding van de ontvangen offertes die lager uitvallen dan was geraamd.
7103300146 Vervanging duiker Battenoordsedijk (1237DU)	LOPEND	jan-2024 dec-2024	jan-2024 jun-2025	Tijd: Op verzoek van de omgeving wordt het werk in het voorjaar van 2025 uitgevoerd.
7811700021 Veiligheid en duurzaamheidsaanpassingen werf Noorddijk en Hoekseweg	LOPEND	jan-2024 dec-2026	jan-2024 dec-2026	Financiën: Voor het realiseren van de verduurzaming van de WSHD panden is Dumava (verduurzaming maatschappelijk vastgoed) subsidie verkregen. De kosten zijn hoger als gevolg van inflatie, dit wordt volledig gedekt door een evenredig hogere subsidie. Hierdoor blijft het nettobedrag van de investering gelijk.
7103100424 WGP HWZW – SOK Bijdrage Waterberging Nieuw-Beijerland	LOPEND	2024 2024	jul-2024 jun-2025	Tijd: De werkzaamheden voor de aanleg van de extra waterberging door de projectontwikkelaar starten eind 2024. De financiële afsluiting zal vervolgens begin 2025 plaatsvinden.
7103300154 Renovatie gemaal de Eendragt	POTENTIEEL	2023 2027	2025 2027	Tijd: Door extra onderzoek in de voorbereiding om de juiste scope te kunnen bepalen is de startdatum verschoven naar 2025.

Tabel 5. Investerings Voldoende en Schoon Water

Programmabreed risicokrediet

Programma (bedragen x € 1 mln.)	Stand 2 ^e begrotingswijziging 2024 (Burap)	Benut	Toegevoegd vanuit vrijgemaakte investering	Extra toevoeging	Huidig krediet
Voldoende en Schoon Water	1,7	0,1	0,4	0,0	2,1

Tabel 6. Programmabreed risicokrediet Voldoende en Schoon Water

In de periode tussen de meetmomenten van de 2e begrotingswijziging (Burap) en de 3e begrotingswijziging is er voor het programma Voldoende en Schoon Water één benutting geweest voor een totaal van € 0,1 miljoen. In deze periode is er één krediet vrijgemaakt, waardoor er een afdracht is gedaan aan het risicokrediet van € 0,4 miljoen. Omdat een aantal lopende investeringen dit jaar afgerond worden en andere investeringen zich juist aan het begin van de uitvoering bevinden is het huidige risicokrediet voldoende om het actuele risicoprofiel van het programma te kunnen dekken.

De specificatie per project van de mutaties op het programmabreed risicokrediet Voldoende en Schoon Water staat vermeld in de vertrouwelijke bijlage.

Foto: Binnenbedijkte Maas - Afkoppelen St. Anthonypolder

2.3 Waterketen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten	03.10 Beheer RWZI's	93,0	95,9	69,0	94,8	-1,2	V
	03.20 Impact op oppervlakte water	0,1	0,1	0,0	0,1		
	03.30 Doelmatige waterketen	0,2	0,2	0,2	0,2		
Totaal Lasten		93,3	96,2	69,2	95,1	-1,2	V
Baten	03.10 Beheer RWZI's	-3,6	-3,9	-3,1	-4,0	-0,1	V
	03.20 Impact op oppervlakte water	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0		
	03.30 Doelmatige waterketen	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0		
Totaal Baten		-3,7	-3,9	-3,1	-4,0	-0,1	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming		89,6	92,3	66,1	91,1	-1,2	V
Toevoeging aan reserves		0	2,0	2,0	2,0	0	
Onttrekking aan reserves		-2,9	-6,4	-4,9	-5,4	1,0	N
Saldo van baten en lasten na bestemming		86,7	87,9	63,2	87,7	-0,2	V

Tabel 7. Exploitantiebegroting Waterketen

De wijzigingen op het programma Waterketen resulteren na bestemming in een voordeel van € 0,2 miljoen. De oorzaken hiervan zijn:

- Teneinde een dreigende overschrijding van het gebiedsrendement stikstofverwijdering te beheersen is in de VV van 10 juli 2024 een incidenteel exploitatiebudget beschikbaar gesteld. Met het doel om aanvullende maatregelen in de procesvoering, zoals koolstofbrondosering en het verwerken van centraat van Sluisjesdijk op een andere locatie dan Dokhaven mogelijk te maken. Ten tijde van de opschaling in juli is een inschatting gemaakt van het benodigd budget. De kosten blijken lager uit te vallen (voordeel € 1,0 miljoen), hetgeen ook een lagere onttrekking van de bestemmingsreserve inhoudt (nadeel € 1,0 miljoen), per saldo budgetneutraal. Voorgesteld wordt de reserve bij de jaarrekening 2024 te onttrekken op basis van werkelijke kosten, aangezien de afschalingswerkzaamheden nog niet zijn afgerond;
- In de Transitiepaden Waterketen is opgenomen om een pilot rondom verwijdering van medicijnresten uit te voeren. Op rwzi Dordrecht vindt een pilot met een DEXSORB-filter plaats. Waterschap Zuiderzeeland en waterschap Brabantse Delta zullen het project co-financieren (nadeel € 0,2 miljoen op de lasten en voordeel € 0,1 miljoen op de baten; per saldo nadeel € 0,1 miljoen);
- Bij het vrijmaken van het krediet voor het aanschaffen van meetapparatuur lachgas was ervan uitgegaan dat de programmakosten van het versnellingsprogramma lachgas in één jaar betaald moesten worden. Na afstemming met de Unie van Waterschappen bleek dat deze programmakosten over 4 jaar worden gefactureerd (voordeel € 0,1 miljoen);
- De hogere kosten voor de monsternamen door AQUON worden veroorzaakt door een hogere prijs per eenheid en meer benodigde analyses. Extra analyses zijn nodig om meer inzicht te verkrijgen om slibuitspoelingen te voorkomen, voor de aanbesteding van nieuw polymeer en extra PFAS-bemonsteringen (nadeel € 0,2 miljoen);
- De kapitaallasten zijn geactualiseerd als gevolg van bijstelling van de rentekosten (voordeel € 0,4 miljoen).

Investerings

Waterketen	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
7304000078 Renovatie RG Rockanje	LOPEND	dec-2023 jun-2025	dec-2023 dec-2025	Tijd: Door een langere voorbereidingstijd als gevolg van vertraging bij het ontvangen van offertes van onderaannemers verschuift de bestuurlijke einddatum van juni naar december 2025.
7304100171 ALM Goeree Overflakkee-Spijkenisse	LOPEND	jun-2021 mrt-2028	jun-2021 mrt-2028	Financiën: Tijdens de ontwerpfase zijn diverse risico's naar voren gekomen die tot kostenverhogingen hebben geleid. De kostenramingen van de ingenieursbureaus bleken te laag. Door aannemers eerder te betrekken zijn extra kosten gemaakt die in dit stadium van het project nog niet voorzien waren. Daarnaast hebben scopewijzigingen binnen het ontwerpproces geleid tot aanvullende advieskosten; zoals voor specialistische onderzoeken en naleving van milieuwetgeving. Om de projectdoelen te realiseren en vertraging richting de uitvoeringsfase te voorkomen, is aanvullend krediet noodzakelijk.
7304100187 Verv luchtlijn+Roostergoedinst Zwijndr	LOPEND	jun-2022 jun-2025	jun-2022 jun-2025	Financiën: Extra budget aangevraagd in verband met extra benodigde uren in 2025. Dit omdat het project van een reguliere aanbesteding is gewijzigd naar een bouwteamconstructie.
7304100190 Verv aansl+verzakt leidingwerk Dordr	LOPEND	sep-2022 jun-2025	sep-2022 jun-2025	Financiën: Bij aanvang van de werkzaamheden zijn onverwachte factoren aan het licht gekomen die aanzienlijke kostenverhogingen veroorzaken. Dit betreft aanvullende eisen van Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid inzake het zuiveren van bemalingswater met PFAS en de inzet van noodstroomvoorzieningen voor veilige werkzaamheden nabij hoogspanningskabels. In combinatie met de beperkte bereikbaarheid van de locatie, resulteert dit in de noodzaak voor aanvullend investeringskrediet.
7304100197 RWZI duurzaamheid en veiligheid VPRBGO	LOPEND	mei-2023 dec-2025	mei-2023 dec-2025	Financiën: Voor het realiseren van de verduurzaming van de WSHD panden is Dumava (verduurzaming maatschappelijk vastgoed) subsidie verkregen. De kosten zijn hoger als gevolg van inflatie, dit wordt volledig gedekt door een evenredig hogere subsidie. Hierdoor blijft het nettobedrag van de investering gelijk.
7304100216 Veiligheid en duurzaamheidsaanpassingen RWZI's HWRDR	LOPEND	jan-2024 dec-2026	jan-2024 dec-2026	Financiën: Voor het realiseren van de verduurzaming van de WSHD panden is Dumava (verduurzaming maatschappelijk vastgoed) subsidie verkregen. De kosten zijn hoger als gevolg van inflatie, dit wordt volledig gedekt door een evenredig hogere subsidie. Hierdoor blijft het nettobedrag van de investering gelijk.
7304100217 Leidingwerk retourslibgemaal RWZI Hoogvliet	LOPEND	dec-2023 dec-2025	dec-2023 dec-2025	Financiën: De marktprijzen voor materialen blijken hoger te liggen dan oorspronkelijk geprognoseerd. Daarnaast bleek bij de uitwerking naar een definitief ontwerp dat er o.a. extra appendages nodig zijn voor de onderhoudbaarheid van de installatie.

Waterketen	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
7304100222 Renovatie luchtlijn RWZI Hellevoetsluis	LOPEND	apr-2024 jun-2026	apr-2024 dec-2025	Tijd: Door goede samenwerking met de betrokken partners kunnen we eerder beginnen met de uitvoering en voorzien we een eerdere afronding van het project.
7304210032 Voorbereiding Sluisjesdijk 2.0	LOPEND	feb-2023 dec-2024	feb-2023 dec-2024	Financiën: Eind 2024 zal het voorbereidingskrediet afgesloten worden en is de prognose aangepast naar de daadwerkelijk gemaakte kosten. Als gevolg van minder benodigde uren is er minder voorbereidingskrediet benodigd geweest.
7304210033 Vervanging Schakelruimte Sluisjesdijk	LOPEND	nov-2023 dec-2024	nov-2023 sep-2025	Tijd: Door wijzigingen in het ontwerp is het project later gestart dan aanvankelijk gepland en zal de realisatie doorlopen naar 2025. Hierdoor wijzigt de bestuurlijke einddatum. Financiën: Door een niet juiste inschatting van het aantal uur is het investeringskrediet niet meer toereikend.
7304210050 Vervangen Slibbuffertank Numansdorp	LOPEND	apr-2023 dec-2024	apr-2023 dec-2024	Financiën: De totale financiële prognose is verlaagd dankzij een gunstig aanbestedingsresultaat en het uitblijven van onvoorziene kosten.
7304210054 Vervangen ventilatiekanalen Sluisjesdijk	LOPEND	dec-2023 dec-2024	dec-2023 dec-2024	Financiën: De realisatie van dit project wordt beïnvloed door diverse factoren, waardoor onzekerheid is ontstaan over het behalen van de bestuurlijke einddatum. De voornaamste knelpunten zijn personele onderbezetting op locatie Dokhaven, de extra belasting van medewerkers door spoedacties voor twee opgeschaalde calamiteiten, en de uitvoering van verschillende projecten op Sluisjesdijk, die de voortgang belemmeren.
7811700014 RWZI Duurzaamheid en Veiligheid IJS.	LOPEND	mrt-2022 dec-2025	mrt-2022 dec-2025	Financiën: Voor het realiseren van de verduurzaming van de WSHD panden is Dumava (verduurzaming maatschappelijk vastgoed) subsidie verkregen. De kosten zijn hoger als gevolg van inflatie, dit wordt volledig gedekt door een evenredig hogere subsidie. Hierdoor blijft het nettobedrag van deze investering gelijk.
7304100194 Online meters rwzi Dokhaven fase 2	POTENTIEEL	2024 2027	2026 2027	Tijd: Het project online meters rwzi Dokhaven stond tot 10 juli 2024 in de meerjarenbegroting als één investering maar beoogde wel een gefaseerde en beheerste realisatie met implementatie van leerervaringen. Op 10 juli 2024 heeft de VV besloten om een deel van de projectinvestering vrij te geven in het kader van beheersing dreiging gebiedsrendement. Met dat besluit is de oorspronkelijke projectinvestering gesplitst in twee separate investeringen en krijgt investering fase 2 (automatisch) een ander jaar van aanvang, zijnde 2026, t.b.v. een adequate implementatie leerervaringen uit fase 1.

Tabel 8. Investerings Waterketen

Programmabreed risicokrediet

Programma (bedragen x € 1 mln.)	Stand 2 ^e begrotingswijziging	Benut	Toegevoegd vanuit vrijgemaakte investering	Extra toevoeging	Huidig krediet
Waterketen	8,4	1,0	0,3		7,7

Tabel 9. Programmabreed risicokrediet Waterketen

In de periode tussen de meetmomenten van de 2e begrotingswijziging (Burap) en de 3e begrotingswijziging is er voor het programma Waterketen een benutting geweest voor een totaal van € 1,0 miljoen. In deze periode is er één krediet vrijgemaakt, waarvoor er een afdracht is gedaan aan het risicokrediet van € 0,25 miljoen. Het huidige risicokrediet in combinatie met de komende te verwachte afdracht van potentiële projecten zal voorlopig voldoende zijn om het actuele risicoprofiel van het programma te kunnen dekken dit ook gezien de fase waarin de grotere projecten zich bevinden. Per fase dient het risicoprofiel herijkt te worden.

De specificatie per project van de mutaties op het programmabreed risicokrediet Waterketen staat vermeld in de vertrouwelijke bijlage.

Foto: RWZI Goedereede

2.4 Wegen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten	04.10 Verkeersveiligheid	4,6	4,9	3,3	5,0	0,0	N
	04.20 Bereikbaarheid	19,7	19,2	12,7	19,6	0,4	N
Totaal Lasten		24,3	24,1	16,0	24,5	0,4	N
Baten	04.10 Verkeersveiligheid	-0,5	-0,5	-0,4	-0,6	-0,1	V
	04.20 Bereikbaarheid	-10,0	-10,1	-9,8	-10,9	-0,7	V
Totaal Baten		-10,5	-10,6	-10,2	-11,5	-0,9	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming		13,8	13,5	5,7	13,0	-0,5	V
Toevoeging aan reserves		0,0	0,0	0,0	0,0	0	
Onttrekking aan reserves		-1,9	-2,0	-2,0	-2,0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		11,9	11,6	3,8	11,1	-0,5	V

Tabel 10. Exploitatiebegroting Wegen

De wijzigingen op het programma Wegen resulteren na bestemming in een voordeel van € 0,5 miljoen. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

- Noodzakelijk uit te voeren onderhoud aan de IJsselmondse Randweg te Rotterdam, zoals gemeld in de 2^e begrotingswijziging. Hierdoor blijft de onderhoudstoestand van de verharding op orde tot de reconstructie van de rotonde IJsselmondse Randweg/Van Het Hoffstraat over enkele jaren plaatsvindt (nadeel € 0,3 miljoen);
- Hogere kosten voor elektriciteit en bijdragen aan derden t.b.v. de verkeersregelinstallaties, zoals gemeld in de 2^e begrotingswijziging (nadeel € 0,1 miljoen);
- Het uitvoeren van een extra onderhoudsronde voor het reinigen van kolken en veegwerkzaamheden in het najaar van 2024 (nadeel € 0,2 miljoen);
- De kapitaallasten zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde rente, dit betreft een voordeel op de lasten (voordeel € 0,3 miljoen);
- Jaarlijks wordt de hoogte van de bijdrage WHW-gelden (Wet Herverdeling Wegen) in september bijgesteld op basis van gegevens van het CPB. Na Prinsjesdag is de Septembecirculaire Gemeentefonds 2024 gepresenteerd. Het definitieve groeipercentage voor de WHW-gelden bedraagt voor 2024 (incl. nacalculatie 2023) 7,2%. Dit resulteert in een extra bate (voordeel € 0,7 miljoen);
- De opbrengst voor verkocht gladheidsmaterieel (voordeel € 0,1 miljoen).

Investerings

Wegen	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
7405130133 Materieel gladheidsbestrijding	LOPEND	feb-2021 sep-2024	feb-2021 sep-2024	Financiën: De uiteindelijke aanschafwaarde van het te leveren gladheidsmaterieel is afgerond. Deze is lager uitgevallen waardoor het krediet naar beneden wordt bijgesteld.
7405130153 Groot onderhoud regio Oost	LOPEND	feb-2022 jun-2024	feb-2022 jun-2024	Scope: In september 2023 zijn vier wegvakken toegevoegd aan de scope van regio Oost. Het beschikbare krediet zou niet volledig besteed worden. De offertes kwamen lager uit dan bij het vrijmaken in 2022 vanuit was gegaan. Achteraf blijkt dat we ook vier wegvakken hebben laten vervallen. Zo is er sprake van incidentele overdrachten (Achterzeedijk Barendrecht, gedeelte tussen rotonde en de Noldijk) en werkzaamheden aan kabels en leidingen (Groot Cromstrijdsedijk Strijen). Twee wegvakken (Korte Koedood Barendrecht & Hofweg Albrandswaard) waren in tijd al doorgeschoven en opgenomen in de scope van het regiokrediet IJsselmonde 2024.
7405130156 Aanpak Korteweg	LOPEND	jun-2023 dec-2025	jun-2023 dec-2025	Bij het vrijmaken van het krediet in 2023 is gebruik gemaakt van een SSK raming uit 2022. Vanwege opgetreden inflatie is er extra krediet benodigd. Verder is een aantal risico's opgetreden. Op dit ogenblik worden deze financieel inzichtelijk gemaakt. In de 1 ^e begrotingswijziging 2025 volgt een voorstel hoe deze risico's (financieel) te mitigeren.
7405130159 Fietspad Reedijk	LOPEND	sep-2022 jan-2025	sep-2022 jan-2026	Tijd: De aankoop van één van beide benodigde percelen blijft zeer moeizaam verlopen. Daardoor moet wederom een vertraging worden gemeld. Er wordt nu een tijdelijke oplossing voorbereid om het fietspad in twee fasen (tijdelijk en na aankoop gronden definitief) aan te leggen.
7405130185 Regiokrediet IJsselmonde 2024	LOPEND	feb-2024 dec-2024	feb-2024 dec-2025	Tijd: Een aantal wegvakken kan niet in 2024 worden uitgevoerd vanwege diverse oorzaken zoals in hoofdstuk 3 'realisatiegraad investeringen' benoemd. Deze wegvakken worden doorgeschoven naar 2025.
7405130186 Regiokrediet Hoeksche Waard 2024	LOPEND	feb-2024 dec-2024	feb-2024 dec-2025	Tijd: Zie toelichting bij investering '7405130185 Regiokrediet IJsselmonde 2024'.
7405130187 Regiokrediet Voorne-Putten 2024	LOPEND	feb-2024 dec-2024	feb-2024 dec-2025	Tijd: Zie toelichting bij investering '7405130185 Regiokrediet IJsselmonde 2024'.
7405130188 Regiokrediet Goeree-Overflakkee 2024	LOPEND	feb-2024 dec-2024	feb-2024 dec-2025	Tijd: Zie toelichting bij investering '7405130185 Regiokrediet IJsselmonde 2024'.
7405130167 Trajectaanpak Duurzaam Veilig 2024	POTENTIEEL	2024 2024	Verv Verv	In 2024 zijn geen nieuwe trajectaanpakken opgestart. Dit in verband met doorlopende planvorming en uitvoering van trajectaanpakken uit 2023. Het resterende budget in 2024 vervalt derhalve. In 2025 en verder zijn nieuwe investeringen beschikbaar voor de benodigde trajectaanpakken.

Wegen	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
7405130170 IJsselmondse Randweg fase 2	POTENTIEEL	2024 2026	2024 2027	Tijd: Bij de uitwerking van het project blijkt meer tijd nodig om afspraken met de stakeholders te maken. Met name de afstemming met RWS vraagt een goede voorbereiding. Daarom is een jaar meer tijd nodig voor het project. Scope: Het aan te pakken traject van de investering ligt in het verlengde van eerder aangepakt traject (IJsselmondse Randweg). De naam van het project wordt aangepast naar IJsselmondse Randweg fase 2.
7405130171 Optimalisatie fietsnetwerk	POTENTIEEL	2024 2026	Verv Verv	Voor 2024 worden geen nieuwe werkzaamheden voor het fietsnetwerkoptimalisatie uitgevoerd, omdat geen overeenstemming met gemeenten kon worden bereikt. In 2025 e.v. zijn investeringen beschikbaar voor het optimaliseren van het fietsnetwerk. Het restantkrediet komt hiermee te vervallen.

Tabel 11. Investerings Wegen

Wegentransitie

Voor de laatste ontwikkelingen wordt verwezen naar de bestuurlijke informatiebrief die in het 4^e kwartaal van 2024 is verzonden.

Foto: Lange Biesakker te Klaaswaal

2.5 Bestuur en Organisatie

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten	07.10 Bestuur	15,6	14,5	9,5	14,0	-0,6	V
	07.20 Externe Communicatie	2,7	2,8	2,0	2,8		
	07.30 Regulering	10,8	11,0	8,2	11,0	-0,0	V
	07.40 Calamiteitenorganisatie	1,0	1,0	0,7	1,0	-0,0	V
	07.90 Bedrijfsvoering	0,3	3,3	-1,1	2,9	-0,4	V
Totaal Lasten		30,3	32,6	19,3	31,7	-1,0	V
Baten	07.10 Bestuur	-1,6	-1,8	-1,3	-2,0	-0,2	V
	07.20 Externe Communicatie	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2		
	07.30 Regulering	-1,0	-1,0	-0,7	-1,0		
	07.40 Calamiteitenorganisatie	-0,1	-0,1	-0,0	-0,1		
	07.90 Bedrijfsvoering	0	-1,6	-0,8	-2,2	-0,5	V
Totaal Baten		-2,8	-4,7	-3,0	-5,4	-0,7	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming		27,6	28,0	16,3	26,3	-1,7	V
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves		-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		26,9	27,4	15,7	25,7	-1,7	V

Tabel 12. Exploitatiebegroting Bestuur en Organisatie

De wijzigingen op het programma Bestuur en Organisatie resulteren in een voordeel van € 1,7 miljoen. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

Lasten:

- Op basis van voortschrijdend inzicht is een deel van de activiteiten (o.a. cybersecurity en assetinformatievoorziening) gerealiseerd via het beschikbare inhuurbudget in plaats van deze als dienst in de markt te zetten. Dit heeft tot gevolg dat de hiervoor bedoelde exploitatiebudgetten niet volledig worden besteed (voordeel € 0,5 miljoen);
- Het onderzoeksbudget van het college wordt niet volledig ingezet (voordeel € 0,2 miljoen);
- Lagere kosten voor werving & selectie, omdat er minder gebruik is gemaakt van externe bureaus (voordeel € 0,1 miljoen);
- Vanwege andere prioritering is het opstellen van een organisatie-breed ontwikkelprogramma enigszins vertraagd (voordeel € 0,1 miljoen).

Baten:

- Door een aantal onvoorziene verkopen in het 3^e kwartaal van dit jaar is de opbrengst van verkoop van grond bijgesteld (voordeel € 0,2 miljoen);
- Op basis van extrapolatie is de inschatting van de geactiveerde lasten bijgesteld (voordeel € 0,5 miljoen).

Investerings

Bestuur en Organisatie	Status	Laatst bestuurlijk vastgestelde data	Geactualiseerde bestuurlijke data	Toelichting
761000009 Fysieke Toegangsbeveiliging	LOPEND	jun-2020 jul-2024	jun-2020 dec-2024	Tijd: De realisatiefase was gereed juli 2024. Project zit in de nazorg. De bestuurlijke einddatum is verschoven naar eind december 2024, i.v.m. afsluiten krediet.
761000010 Integrale veiligheidssignalering	LOPEND	feb-2023 jul-2025	feb-2023 jul-2025	Financiën: De definitieve aanbesteding is lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot waardoor de raming wordt bijgesteld.
7811700012 Zon op dak	LOPEND	feb-2022 dec-2024	feb-2022 dec-2025	Tijd: Dit project omvat het plaatsen van zonnecentrales op het dak en gevel van het Schap. Alsook op drie daken van de werf Strijen en aansluiting op de elektrische installatie voor optimaal gebruik van zelfopgewekte stroom in laadinfrastructuur voor voertuigen en werktuigen. Wijziging van de contractpartner E&W zorgt voor enige vertraging door de overdrachtsperiode. De einddatum van dit project schuift op omdat de eindoplevering van de zonnecentrales op het Schap naar verwachting begin 2025 plaatsvinden.

Tabel 13. Investerings Bestuur en Organisatie

2.6 Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroting	Begroting (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m september (excl. verplichtingen)	Begroting na bijstelling	Bijstelling begroting	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten	08.10 Onvoorzien	0,3	0,3	0	0,3		
	08.20 Algemene lasten en baten	5,7	4,9	5,7	5,8	0,9	N
Totaal Lasten		6,0	5,1	5,7	6,0	0,9	N
Baten	08.20 Algemene lasten en baten	-1,5	-2,0	-2,2	-3,1	-1,0	V
	08.30 Belastingopbrengst	-208,7	-213,0	-211,7	-207,5	5,5	N
Totaal Baten		-210,2	-215,1	-213,9	-210,6	4,5	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming		-204,2	-209,9	-208,3	-204,6	5,3	N
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves		0	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		-204,2	-209,9	-208,3	-204,6	5,3	N

Tabel 14. Exploitatiebegroting Algemene dekkingsmiddelen

De wijzigingen op het programma Algemene dekkingsmiddelen resulteren in een nadeel van € 5,3 miljoen:

Belastingen:

Ten behoeve van het opstellen van de programmabegroting en de jaarstukken maakt belastingkantoor SVHW ramingen van de belastingen. Niet altijd is van een belastingplichtige de WOZ-waarde bekend en kan belasting geheven worden. Om de belastinginkomsten aan het juiste jaar toe te rekenen berekent SVHW jaarlijks de omvang van de belastingaanslagen die nog opgelegd moeten worden. Per eind 2023 was er sprake van nog op te leggen aanslagen van € 9,4 miljoen: € 3,4 miljoen over 2022 en € 6,0 miljoen over 2023. Binnen WSHD is er, gezien de onzekerheid van de post, altijd aandacht voor de afwikkeling van de nog op te leggen aanslagen. Dit jaar extra gezien de toename van de post eind 2023. WSHD heeft geconstateerd dat de post gedurende 2024 slechts zeer beperkt leidde tot het opleggen van aanslagen. Naar aanleiding van deze constatering heeft bij SVHW onderzoek plaatsgevonden.

SVHW heeft op 8 oktober jl. per brief, welke met de VV is gedeeld, aangegeven dat sprake was van een fout in de berekening van de nog op te leggen aanslagen per eind 2023. De oorzaak hiervan is dat bij de berekening van de nog op te leggen aanslagen gerekend is met het verkeerde tarief. Het tarief voor binnendijs is gehanteerd in plaats van het tarief voor buitendijs en vice versa. Het tarief binnendijs is 4x hoger dan het tarief buitendijs.

De omvang van de fout ligt tussen € 5 miljoen en € 6 miljoen, de bedragen zijn onder voorbehoud. De accountant van SVHW zal tot een herziening van de jaarverantwoording 2023 komen, pas daarna kunnen de bedragen definitief worden opgemaakt. In deze 3^e begrotingswijziging wordt uitgegaan van een bedrag van € 5,5 miljoen, waarvan € 5 miljoen betrekking heeft op de Watersysteemheffing en € 0,5 miljoen op de Wegenheffing.

De VV is afzonderlijk geïnformeerd via een mondelinge mededeling in de VV van 9 oktober jl. en middels de VV mail van 11 oktober jl. De brief van SVHW van 8 oktober jl. is bij de VV mail meegezonden.

SVHW heeft verder aangegeven dat er in de jaarverantwoording over 2023 een verschuiving heeft plaatsgevonden tussen de Wegenheffing en de Watersysteemheffing. Deze verschuiving bedraagt circa € 0,9 miljoen en wordt via deze begrotingswijziging gecorrigeerd (correctie van tariefegalisatiereserve Wegen naar tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing). De verschuiving is verwerkt in het overzicht van de reserves (hoofdstuk 4.2) en heeft geen gevolgen voor het resultaat 2024.

Overige verschillen:

- De afrekening van de deelnemersbijdrage 2023 aan SVHW levert een voordeel van € 0,1 miljoen op;
- De kosten van het gebruik van MijnOverheid Berichtenbox en DigiD vallen lager uit. Dit levert een voordeel van € 0,1 miljoen op;
- In september 2024 is, in het verlengde van het VV besluit 'financiering van toekomstige investeringsuitgaven' (iBabs 977, VV 24 april 2024), een drietal leningen afgesloten. Dit leidt tot extra rentelasten, maar omdat sprake is van (tijdelijk) overtollige middelen, zijn er ook extra rentebaten via het zogenaamde Schatkistbankieren. De extra renteopbrengsten leiden tot lagere kapitaallasten. Het voordeel is verrekend met de andere programma's. Per saldo leidt de bijstelling van de kapitaallasten daarom op het programma 'Dekkingsmiddelen' niet tot een resultaat.

3. Financiële realisatiegraad investeringen

Onderstaande tabel geeft de prognose weer van de besteding t.b.v. investeringen in jaarschijf 2024.

In de tabel is te zien dat de totale verwachte financiële realisatiegraad ten opzichte van de laatst gewijzigde begroting (2^e begrotingswijziging 2024 (Burap)) 75% bedraagt.

Programma (bedragen x € 1 mln.)	Oorspronkelijke begroting 2024	1 ^e begrotingswijziging 2024	2 ^e begrotingswijziging 2024 (Burap)	3 ^e begrotingswijziging 2024	Verskil t.o.v. oorspronkelijk begroting	Verskil t.o.v. 2 ^e begrotingswijziging (Burap)	Verwachte realisatiegraad t.o.v. oorspronkelijke begroting	Verwachte realisatiegraad t.o.v. gewijzigde begroting
Waterveiligheid	12,0	8,2	8,2	2,2	-9,8	-6,0	19%	27%
Voldoende en Schoon Water	14,2	15,5	14,6	13,1	-1,1	-1,5	92%	90%
Waterketen	33,0	31,7	32,9	29,6	-3,4	-3,3	90%	90%
Wegen	24,5	28,6	29,3	18,4	-6,1	-10,8	75%	63%
Bestuur en Organisatie	2,2	4,2	3,6	3,4	1,2	-0,2	152%	95%
Totaal	85,9	88,3	88,5	66,7	-19,2	-21,8	78%	75%

Tabel 15. Financiële realisatiegraad investeringen

Waterveiligheid

Ten opzichte van de 2^e begrotingswijziging (Burap) is er voor het programma Waterveiligheid een verschil ontstaan van - € 6,0 miljoen. Dit is ontstaan op het project Realisatie Zettingsvloeiing verlengde 3^e toetsronde (ZV3T). In de zomerperiode is de aanbesteding afgerond en zou de realisatie in Q4 kunnen starten. Echter kon het waterschap niet akkoord gaan met de nadere uitwerking van de aannemer en heeft het project daardoor vertraging opgelopen. Verwachting is dat begin 2025 kan worden gestart met de werkelijke uitvoering.

Voldoende en Schoon Water

Ten opzichte van de 2^e begrotingswijziging (Burap) is er voor het programma Voldoende en Schoon Water een verschil van - € 1,5 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door verschuiving van de werkzaamheden naar 2025. Dit als gevolg van verzoeken uit de omgeving om project Vervangen duiker Battenoordsedijk in 2025 te realiseren, vertraging bij projecten van derden (waterberging Nieuw-Beijerland, vervanging persleiding Nobelstraat) en langlopende afstemming met de gemeente Hoeksche Waard (veiligheid en duurzaamheidsaanpassingen werf Noorddijk en Hoekseweg).

Waterketen

Ten opzichte van de 2^e begrotingswijziging (Burap) is er voor het programma Waterketen een verschil van - € 3,3 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een bijstelling van de prognose jaarschijf 2024 voor de ontwerpfase van het project Sluisjesdijk 2.0, op basis van recente inzichten als gevolg van oplevering transitieplan waarin bepaald is hoe de aanpak van Sluisjesdijk 2.0 zal zijn (- € 1,3 miljoen). Daarnaast loopt de oplevertermijn van het project ALM GOS over de jaargrens heen (- € 0,8 miljoen), is er een uitloop in de planning voor het herzien van het ontwerp van het project Schakelruimte Sluisjesdijk (- € 1,0 miljoen) en duurt de softwareontwikkeling voor het project Vervanging-modernisering TA Waterketen langer dan verwacht (- € 0,8 miljoen). Verder is het project TA waterlijn Dokhaven vrijgemaakt vanuit het raamkrediet (+ € 0,9 miljoen).

Wegen

Ten opzichte van de 2^e begrotingswijziging (Burap) is een verschil ontstaan van - € 10,3 miljoen. Belangrijkste reden is het doorschuiven van groot onderhoud (met duurzaam veilig maatregelen) naar 2025. Onderliggende oorzaken zijn het starten met twee nieuwe raamovereenkomsten, de proceduretijd voor vergunningen in het kader van de Omgevingswet, werkzaamheden aan kabels en leidingen door nutsbedrijven, asfaltaannemers die (in heel Nederland) helemaal zijn volgepland zodat er geen flexibiliteit meer is in de planning en het verkrijgen van omleidingen. Verder speelt de onderbezetting door uitstroom van personeel binnen de organisatie een rol in de continuïteit van de trajectaanpakken en duurzaam veilig maatregelen. Daarnaast zijn er twee investeringen vervallen; Trajectaanpak Duurzaam Veilig 2024 en Optimalisatie fietsnetwerk (- € 3,8 miljoen).

Bestuur en Organisatie

Ten opzichte van de 2^e begrotingswijziging (Burap) is er een verschil ontstaan van - € 0,2 miljoen. De reden hiervan is de gunstige aanbesteding bij het project Integrale veiligheidssignalering.

4. Bijlagen

4.1 Aansluiting begroting 2024 en beginstand 3^e begrotingswijziging 2024

Onderstaande tabel geeft het saldo weer zoals vastgesteld in de Programmabegroting 2024 (primitieve begroting) en de mutaties die tussentijds hebben plaatsgevonden die leiden tot de beginstand van de 3^e begrotingswijziging 2024 (begroting incl. wijzigingen).

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Primitieve begroting 2024	Eerder genomen besluiten VV	1 ^e Begrotingswijziging	Jaarrekening 2023	2 ^e Begrotingswijziging (Burap)	Begroting (incl. wijzigingen)
Waterveiligheid	23,0		0,4		0,9	24,3
Voldoende en Schoon Water	63,3		-1,1	0,3	-0,2	62,3
Waterketen	89,6	1,5	0,6		0,5	92,3
Wegen	13,8		-0,4		0,1	13,5
Bestuur en Organisatie	27,6	0,2	-0,4		0,7	28,0
Dekkingsmiddelen	-204,2		-0,5		-5,2	-209,9
Saldo van baten en lasten voor bestemming	13,0	1,7	-1,5	0,3	-3,2	10,4
Toevoeging aan reserves	0,3	2,0			0	2,3
Onttrekking aan reserves	-13,3	-3,7		-0,3	0	-17,3
Saldo van baten en lasten na bestemming	-	-	-1,5	-	-3,2	-4,6

Tabel 16. Aansluiting begroting 2024 en beginstand 3^e begrotingswijziging 2024

4.2 Reserves en voorzieningen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de algemene reserves, tariefegalisatiereserves, bestemmingsreserves en voorzieningen. De basis voor de toevoeging en onttrekking aan de reserves is het beleid zoals gecommuniceerd in de beleidsnota 'reserves en voorzieningen' vastgesteld door de Verenigde Vergadering, d.d. 15-10-2020 (B2001349).

Onderstaande tabel geeft de reservemutaties uit hoofdstuk 2 en de verwachte eindstand op 31 december 2024 weer.

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1 jan 2024	Beginstand 3 ^e begrotingswijziging (A)	Mutaties 3 ^e begrotingswijziging stortingen (B)		Saldo per 31 dec 2024 = (A+B+C)
			Stortingen (B)	Onttrekkingen (C)	
Algemene reserves					
R811001 Algemene reserve Waterveiligheid	0,6	1,0			1,0
R811002 Algemene reserve Water	0,8	0,7			0,7
R811003 Algemene reserve Waterketen	5,3	4,3			4,3
R811004 Algemene reserve Wegen	0,4	0,4			0,4
R811005 Algemene reserve Algemene beleidstaken	0,3	-			-
Totaal Algemene reserves	7,4	6,3	-	-	6,3
Bestemmingsreserves					
R813001 BR maatr. gebiedsrendement stikstofverwi	-	1,5		1,0	2,5
R813006 BR Dijkversterkingen	1,6	1,6			1,6
R813010 Budgetoverhevelingen	0,3	0,3			0,3
R813014 Bestemmingsres. Baggeren	7,9	4,7		-0,3	4,5
R813015 Best.Res.Grensoverschrijdend afvalwater	0,3	0,3			0,3
R813019 Best.Res.Persoonsgebonden basisbudget	1,2	1,2			1,2
R813022 Bestemmingsreserve Afwikkeling CMK	2,8	2,8			2,8
R813023 Bestemmingsreserve Onderhoud CMK	3,9	3,7			3,7
R813024 Bestemmingsreserve Digitalisering	0,9	0,6			0,6
R813025 CMK Monitoring	0,4	0,4			0,4
R813026 Bestemmingsreserve Wegen	7,2	6,2			6,2
R813028 Best.Res. AC leiding Brielle-Oostvoorne	1,9	1,9			1,9
R813032 BR personele capaciteit wegen	1,1	0,8			0,8
R813034 Best.Res. Belastingopbrengsten	3,2	3,2			3,2
Totaal Bestemmingsreserves	32,6	29,2	-	0,7	29,9
Egalisatiereserves					
R812001 Reserve Tariefegalisatie Watersysteemhef	11,9	12,9	0,9		13,8

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1 jan 2024	Beginstand 3 ^e begrotingswijziging (A)	Mutaties 3 ^e begrotingswijziging stortingen (B)		Saldo per 31 dec 2024 = (A+B+C)
			Stortingen (B)	Onttrekkingen (C)	
R812002 Reserve Tariefegalisatie Zuiveringsheff.	13,4	15,6			15,6
R812003 Reserve Tariefegalisatie Wegenheffing	2,5	3,0		-0,9	2,1
Totaal Egalisatiereserves	27,8	31,5	0,9	-0,9	31,5
Totaal reserves	67,9	67,0	0,9	-0,2	67,8

Tabel 17. Reserves

Toelichting reserves813001 Bestemmingsreserve maatregelen gebiedsrendement stikstofverwijdering

De onttrekking uit de bestemmingsreserve maatregelen gebiedsrendement stikstofverwijdering valt naar verwachting lager uit. Zie hiervoor de toelichting bij het programma Waterketen (hoofdstuk 2.3). De hoogte van de onttrekking wordt bepaald bij het samenstellen van de jaarstukken 2024, omdat dan de definitieve kosten bekend zijn.

813014 Bestemmingsreserve Baggeren

De onttrekking aan de bestemmingsreserve Baggeren is bijgesteld op grond van de bijstelling van de kosten. Zie de toelichting bij het programma Voldoende en Schoon Water (hoofdstuk 2.2).

812001 Reserve Tariefegalisatie Watersysteemheffing en 812003 Reserve Tariefegalisatie Wegenheffing

SVHW heeft aangegeven dat er in de jaarverantwoording over 2023 een verschuiving heeft plaatsgevonden tussen de Wegenheffing en de Watersysteemheffing. Deze verschuiving bedraagt circa € 0,9 miljoen en wordt via deze begrotingswijziging gecorrigeerd (correctie van tariefegalisatiereserve Wegen naar tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing). De verschuiving is verwerkt in bovenstaand overzicht van de reserves en heeft geen gevolgen voor het resultaat 2024.

Er zijn geen nieuwe mutaties op voorzieningen opgenomen in de 3^e begrotingswijziging 2024.